

404

2 (075)

U-15

1895

ԴԱՍԱՏԵՏՐ ԿՐՕՆԻ

Լ. Տ Ա Ր Ի

«Եւ ուսուսջիր որդւոց ձերոց
խօսել զսոսա ի նստել ի տան.
եւ ի գնալ ի ճանապարհի եւ
ի ննջել եւ ի յառնել»:

V. Մովս. ժա. 19.

ՀԱՄԱՁԱՆՔԻ ԹՐԱԳՐԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ԻԾԽԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԶՈՐՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ ա զ մ ե ց

ՍԱՀԱԿ ԲԱՀ. ՍԱՀԱԿԵԱՆՑ

(Միաբան Մողեւոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ)

Յարմար է կրօնուսոյցներին ձեռքի տակ ունենալ իմ
«Դասագիրք կրօնի» նոր-ուստի նիւթի մշակութիւնը:

Տ Փ Խ Ի Ս

Տպար. Մ. Շարաձէի եւ Ընկ. || Тип. М. Шарадзе и К°.

Никол. ул. № 21.

1895

2(075)
U-15

20015

2010

Արմ.

2-6307 $\frac{1}{2}$

2(075)

U-15

ԴԱՍԱՏԵՏՐ ԿՐՕՆԻ

Ա. Տ Ա Ր Ի

«Եւ ուսուցիք որդւոց ձերոց
խօսել զսոսա ի նստել ի տան.
եւ ի գնալ ի ճանապարհի եւ
ի ննջել եւ ի յառնել»:

Մ. Մովս. ժա. 19.

ՀԱՄԱՅՆՈՒ ՅՐԱԳՐԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ԻԹԵՆՈՒԹԵԱՆ

ԶՈՐՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ ա զ մ ե ց

ՍԱՀԱԿ ՔԱՀ. ՍԱՀԱԿԵԱՆՑ

(Միաբան Մողնոյ Ա. Գէորգ եկեղեցւոյ)

Յարժար է կրօնաւոյններին ձեռքի տակ ունենալ իմ
«Դասագիրք կրօնի» նոր-ուստի նիւթի մշակութիւնը:

ИНВ. № 17547

Տ Փ Խ Ի Ս

Տպար. Մ. Շարաձէի եւ Ընկ. || Тип. М. Шарадзе и К°.

Никол. ул. № 21.

1895

Дозволено цензурою, Тифлисъ, 18-го Іюля 1895 г.

29589-63

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա.

Սրբազնագոյն Կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց,
Ժայրագոյն Պատրիարքի Համազգական Նա-
խամեծար Աթոռոյ Արարատեան Առաքելա-
կան Մայր Աթոռոյ Սրբոյ Կաթողիկէ Էջ-
միածնի:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԱՆՉՈՒՄ Է ԱՌԱՋԱՄԻՆ

Խառան քաղաքում մի մարդ էր ապրում՝
անունն Աբրահամ։ Նրա հայրը և բոլոր խա-
ռանցիները կուռք էին պաշտում, իսկ ինքը՝
ճշմարիտ Աստուծուն։ Մի անգամ Աստուած
ասաց Աբրահամին. «Թող քո հայրենիքը, բա-
րեկամները, հորդ տունը և գնա՛ այն երկիրը,
որ ես քեզ ցոյց կտամ. ես քեզ կօրհնեմ. քո
որդիկներից մինը դուրս կգալ և կօրհնէ բո-
լոր ազգերին»։

Աբրահամը հեռանում է Խառանից։ Այս
բանից յետոյ Աբրահամն իսկոյն դուրս եկաւ
Խառանից. հետն առաւ իւր կին Սառային,
եղբորորդի Ղովտին, ծառաներին, իւր հարըս-
տութիւնը և գնաց Քանանացւոց աշխարհը,
որն Աստուած խոստացել էր նրան։

Երբ Աբրահամը Քանան հասաւ, Աստու-
ած նորից երևեցաւ նրան և ասաց... «Այ,
սա է՝ այն երկիրը, որ ես քեզ խոստացայ.
այս երկիրը տալիս եմ քեզ և քո որդւոց»։

Աբրահամն այնտեղ մի սեղան շինեց, զոր
բերաւ Աստուծու համար և շնորհակալու-
թիւնն արաւ:

2.

ԱՍՏՈՒԱԾ ՅԻՉՈՒՄ Է ԻԻՐ ԽՈՍՏՈՒՄԸ

Աստուած Աբրահամին խոստացել էր, որ
նրա որդիներանցից մինը դուրս կգայ և կօրհ-
նէ բոլոր ազգերին:

Այդ օրից անցել էր երկու հազար տա-
րի: Աշխարհիս բոլոր մարդիկը վատացել էին
այնպէս, ինչպէս մի ժամանակ Խառանի բնա-
կիչներն էին:

Աստուած մարդկանցը շատ էր սիրում.
քանի քանի անգամ մարդարէներ ուղարկեց,
որ խրատեն, բայց մարդիկը չլսեցին նրանց:
Աստուած յիշեց իւր խոստումը և ուղարկեց
իւր միակ որդի Յիսուս Քրիստոսին, որ չար
մարդկանցը բարի դարձնէ:

Լսեցէք, հիմա ես պիտի պատմեմ, թէ
Աստուած ինչպէս ուղարկեց իւր որդուն:

3.

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԻԵՏՈՒՄՆ

Աբրահամի բնակած նոր երկրում մի քա-
ղաք կար՝ անունը՝ Նազարէթ: Այնտեղ կենում-

էր մի կոյս աղջիկ, որի անունը Մարիամ էր:
Նա շատ բարի էր և ամեն ժամանակ Աստու-
ծուն աղօթում էր: Դրա համար էլ Աստու-
ած նրան ընտրեց, որ Յիսուս Քրիստոսի
մայրը լինի:

Մի անգամ, երբ Մարիամն աղօթում էր,
Գաբրիէլ հրեշտակը երևաց նրան և ասաց.
«Ուրախացի՛ր, Մարիամ, Աստուած քեզ հետ
է»: Երբ Մարիամը հրեշտակին տեսաւ, վախե-
ցաւ ու մտածում էր իւր մտքում, թէ ինչու
համար է հրեշտակն իրա մօտ գալիս և ողջու-
նում: Հրեշտակն ասաց. «Մի վախիր, Մարի-
ամ. Աստուած քեզ շատ է սիրում. դու մի
որդի կունենաս և նրա անունը Յիսուս կը
դնես. նա Աստուծու որդի կկոչուի և բոլոր
մարդկանց փրկիչը կլինի»:

Մարիամը չհակառակեց: Նա խոնարհ
կերպով պատասխանեց և ասաց. «Ես Աստու-
ծու աղախինն եմ, ինչպէս նրա կամքն է,
թո՛ղ այնպէս էլ կատարուի»: Այս պատասխա-
նից յետոյ հրեշտակը հեռացաւ Մարիամից:

Գաբրիէլ հրեշտակի Մարիամ կուսին ա-
ւետիք տալը՝ տօնում ենք ապրիլ ամսի եօ-
թին: Այդ տօնի անունն է Աւետումն:

4.

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾՆՈՒՆԴԸ

Հին ժամանակ, երբ թագաւորներն ուղղում էին իմանալ, թէ իրանց երկրի մէջ քանի մարդ կայ, հրամայում էին, որ ամեն մարդ գնայ իւր հայրենի քաղաքը և ապա սկսում էին համարել: Այսպիսի մի հրաման էլ դուրս եկաւ հէնց այն ժամանակներում, երբ Յիսուս Քրիստոսը պիտի ծնուէր:

Յիսուսի ծնողները՝ Յովսէփն ու Մարիամը կենում էին Նազարէթ քաղաքում: Բայց որովհետեւ Յովսէփը Բեթղեհէմցի էր, այդ պատճառով վերկացաւ և շտապով եկաւ իւր հայրենի քաղաքը: Յովսէփն աղքատ էր. քաղաքի մէջ չկարողացաւ տուն վարձել. դրա համար էլ վեր եկաւ քաղաքից դուրս մի այրի մէջ, ուր հովիւները վատ եղանակին իրանց ոչխարներն էին բերում:

Այդ գիշեր Յիսուսը ծնաւ: Ծնողները խանձարուրի մէջ փաթաթեցին և մսրի մէջ դրին:

Բեթղեհէմը մեր երկրի նման ցուրտ չէ, այնտեղ տաք է—ձմեռը դրսում կարելի է քնել: Այն երկրի հովիւները ամառ ձմեռ իրանց ոչխարները դուրսն են պահում, միայն անձրեակին եղանակին այրն են բերում:

Երբ Յիսուս ծնաւ, ոչ ոք չգիտէր, հովիւները դաշտումն էին և իրենց ոչխարներն էին արածացնում: Յանկարծ օդի մէջ հրեշտակ երևաց: Այս բանից հովիւները վախեցան: Հրեշտակն ասաց. «Մի վախենաք, ես ձեզ և բոլոր մարդկանց մեծ ուրախութիւն եմ յայտնում—ձեզ համար Բեթղեհէմում փրկիչ է ծնել. նա այրումն է. խանձարուրով պատած է և մսրի մէջ դրած»: Այս խօսքերից յետոյ՝ յանկարծ մի խումբ հրեշտակներ երևացին, որոնք երգում էին և ասում. «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ եւ յերկիր խաղաղութիւն, ՚ի մարդիկ հաճութիւն»,—փառք Աստուծուն երկնքումը, այսուհետեւ երկրիս վրայ խաղաղութիւն և մարդկանց մէջ ուրախութիւն կլինի:

Այնուհետեւ հրեշտակները հեռացան: Հովիւներն ասացին մէկ մէկու. «Գնանք Բեթղեհէմ և տեսնենք այս ինչ բան է, որ Աստուած ցոյց տուաւ մեզ»: Նրանք շտապով եկան և գտան Մարիամին, Յովսէփին և մանկանը խանձարուրով փաթաթած ու մսրի մէջ դրած: Երբ տեսան, փառք տուին Աստուծուն և ամեն պատահողի պատմում էին և ասում, որ փրկիչը ծնուել է:

Յիսուսի ծնունդը կատարում ենք յու-
նուարի վեցին:

Տ Ա Ղ Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն

Այսօր տօն է ծննդեան, աւետիս,
Տեառն մերոյ եւ յայտնութեան, աւետիս,
Այսօր մեր Տիրոջ ծննդեան տօնն է, աւետիս,
Այսօր մեր Տիրոջ յայտնութեան օրն է, աւետիս:

Այսօր սուրբ կոյսն անապական, աւետիս,
Ծնաւ, երեք, զանման արքայն, աւետիս,
Այսօր մաքուր սուրբ կոյսը ծնաւ, աւետիս, և
եւ բերաւ անմահ թագաւորին, աւետիս:

Այսօր հրեշտակք յերկնից իջան, աւե-
տիս,

Ընդ մեզ օրհնեն զանման արքայն, ա-
ւետիս,

Այսօր հրեշտակները երկնքից իջան, աւետիս,
Մեզ հետ օրհնում են անմահ թագաւորին, ա-
ւետիս:

Շ Ա Ր Ա Կ Ա Ն Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն

Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի,
Որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ,
Հովիւք երգեն ընդ հրեշտակս՝
Տան աւետիս աշխարհի:

Մեծ և զարմանալի խորհուրդ է, որ այսօր

յայտնուեց—հովիւները հրեշտակների հետ երգում
են և աշխարհին աւետիք տալիս:

Ծնաւ նոր արքայ

՝ի Բեթղեհէմ քաղաքի,

Որդիք մարդկան օրհնեցէք,

Զի վասն մեր մարմնացաւ

Նոր թագաւոր ծնաւ Բեթղեհէմ քաղաքում,
մարդկանց որդիք, օրհնեցէք, որովհետեւ նա մեզ
համար ծնաւ:

Ամբաւելին երկնի եւ երկրի

՝ի խանձարուրս պատեցաւ,

Ոչ մեկնելով ՝ի հօրէ

՝ի սուրբ այրին ըազմեցաւ:

Նա, որի համար երկինքն ու երկիրը բաւական
չեն, բարուրի մէջ փաթաթուեց. Հօրիցն անբաժան
մնալով՝ սուրբ այրի մէջ բազմեց:

5.

ՏԱՄՆԵՐԿՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԻՍՈՒՍԸ ԳՆՈՒՄ Է
ՏԱՃԱՐ

Հրէաները մեզ նման ամեն քաղաքում
կամ գիւղում եկեղեցիներ չունէին, ամբողջ
երկրի մէջ մի հատ տաճար կար, այն էլ Ե-
րուսաղէմ քաղաքումն էր: Դրա համար ամեն
տարի անթիւ ուխտաւորներ էին գալիս, մա-
նաւանդ Զատիկի տօնին: Ուխտաւորներն այն-

քան շատ էին լինում, որ քաղաքի մէջն այլ ևս տեղ չէր լինում, քաղաքից դուրս՝ լեռների վրայ վրաններ էին խփում: Տօնը եօթն օր էր տևում:

Յիսուսի ծնողներն էլ Ձատկի տօնին ամեն տարի ուխտ էին գնում: Երբ Յիսուսը տասն երկու տարեկան դարձաւ, նրան էլ հետները տարան: Այս առաջին անգամն էր, որ Յիսուս ղնում էր Աստուծոյ տունն աղօթելու:

Տաճարից վերադառնալը: Տօնի օրերն անցան: Ծնողները կամենում էին Նազարէթ դառնալ, բայց լանկարծ տեսան, որ Յիսուս մանուկն այլ ևս չկայ: Քաղաքի մէջ երկար փնտռեցին, բայց իզոյր: Կարծում էին թէ ծանօթների հետ Նազարէթ դարձած կլինի, դրա համար մի օրուայ ճանապարհ եկան. գտան իրանց ծանօթներին. հարց ու փորձ արին, տեսան որ չկայ: Նորից յետ դարձան Երուսաղէմ: Մի օր էլ այստեղ փնտռեցին և հազիւ երրորդ օրը տաճարում գտան:

Յիսուսն այստեղ վիճաբանում էր վարդապետների հետ—նրանց հարցեր էր տալիս և պատասխանում առաջարկած հարցերին: Ամենքն էլ զարմանում էին նրա իմաստուն պատասխանների վրայ:

Ծնողներն այս օր տեսան, շատ ուրախացան: Մայրն ասաց: «Որդեակ, այդ ի՞նչ բերիք մեր գլխին, այս երեք օր է որ ես և հայրդ քեզ ենք փնտռում»: Յիսուս պատասխանեց. «Մի՞թէ չգիտէիք, որ ես իմ հօր տանը կըլինեմ»: Սրանից յետոյ Յիսուս ծնողների հետ Նազարէթ դարձաւ, հնազանդ էր և լսում էր նրանց խօսքին:

Փոքրիկ մանուկներ, դուք էլ Յիսուսի նման պիտի սիրէք Աստուծոյ տունը և հնազանդ լինէք ձեր ծնողներին:

6.

ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Յիսուս զալիս է Յովհաննիսի մօտ: Յորդանան գետի ափերում մի իմաստուն մարդ էր բնակւում՝ Յովհաննէս անուանով: Մարդիկ ամեն կողմից սրա մօտ էին գալիս. խորհուրդ էին հարցնում և խոստովանում էին իրանց սխալները: Ով իւր սխալները խոստովանում և խոստանում էր այլ ևս չկրկնել, Յովհաննէսը նրան լողացնում՝ մկրտում էր Յորդանանի մէջ: Սրանով Յովհաննէսն ուզում էր ասել, ինչպէս որ ես ձեր մարմինը մաքրեցի,

այնպէս էլ դուք ձեր սրտերը պիտի մաքրէք:

Յիսուս ևս եկաւ Յովհաննիսի մօտ մկրտուեցաւ: Դեռ չէր մօտեցել Յիսուս, Յովհաննէսը հեռուից ճանաչեց նրան և բարձր ձայնով ասաց իւր մօտ կանգնողներին. «Ահա գալիս է Աստուծու գառը, սա պէտք է մարդոց ազատէ իրանց մեղքերից»:

Յիսուս մօտեցաւ Յովհաննիսին և յայտնեց, որ կամենում է նրանից մկրտուել: Յովհաննէսը մերժեց և ասաց. «Ես պէտք է քեզանից մկրտուեմ, դո՞ւ ես ինձ մօտ գալիս»: Յիսուս պատասխանեց. «Մկրտիր ինձ, որովհետեւ դու տարիքով ինձնից մեծ ես»: Սրանից յետոյ Յովհաննէսը չհակառակեց և մկրտեց Յիսուսին Յորդանան գետի մէջ:

Հրաշք: Երբ Յիսուս մկրտուեց և ջրից դուրս եկաւ, երկինքը բացուեց. սուրբ Հոգին աղաւնու կերպարանքով իջաւ Յիսուսի վրայ. երկինքը բացուեցաւ և ձայն եկաւ, որ ասում էր. «Դա է իմ սիրելի որդին, որին ես հաւանեցի, դրան լսեցէ՛ք»: Ետ քիչ մարդիկ գիտէին, որ Յիսուս Աստուծու որդին էր, բայց այժմ պարզ կերպով տեսան և հաւատացին, որ Քրիստոս Աստուծու որդին է: Դրա համար էլ մկրտութեան օրը՝ մարդիկ իրար շնորհա-

ւորում են և ասում. «Շնորհաւոր յայտնութիւն»:

Յիսուսի մկրտութեան տօնն ամենայն տարի կատարում ենք յունվարի վեցին:

7

ՄԱՐԻԱՄ ԵՒ ՄԱՐԹԱ

Յիսուս ըժշկում է: Յիսուս իւր մկրտութիւնից յետոյ սկսեց ըրջել երկրի մէջ և ամեն տեղ քարոզում էր և ըժշկում—կույրերին աչք էր տալիս. կաղերին՝ ոտք. խուլերին՝ լսողութիւն և մեռելներին՝ յարութիւն: Ով տխուր էր, մխիթարում էր. հարուստներին ասում էր, որ իրանց ունեցածից աղքատներին էլ բաժին հանեն: Վատ մարդկանց խրատում էր, որ լաւանան, ապա թէ ոչ Աստուած կ'ապտօթէ: Այսպէս Յիսուս օր ու գիշեր հանգիստ չունէր, ըրջում էր ամեն տեղ և քարոզում էր մարդկանց, որ վատ բաներից հեռանան և լաւ բաներ անեն: Ինչոր խօսքով քարոզում էր, նոյնը գործով ցոյց էր տալիս:

Այսպէս՝ մի անգամ Յիսուս քարոզելով եկաւ իւր ծանօթ Ղազարոսի մօտ, որ կենում

էր Բեթանիա գիւղում՝ Երուսաղէմին մօտիկ։ Այս Ղազարոսը երկու քոյր ունէր, մինի անունն էր Մարիամ, իսկ միւսինը՝ Մարթա։ Երկու քոյրերն էլ Յիսուսին շատ էին յարգում։ Երբ իմացան, որ Յիսուս հիւր է եկել, էլ չգիտէին, թէ ինչպէս պատիւ տան նրան։ Մարիամը նստեց Յիսուսի մօտ և ուշադրութեամբ լսում էր նրա քարոզները։ Յիսուսի խօսքերն այն աստիճան դուր եկան Մարիամին, որ նա ամենայն ինչ մոռացաւ։ Իսկ Մարթան մեծ պատրաստութեան մէջ էր — աշխատում էր, որքան կարելի է, լաւ կերակուրներ պատրաստել Յիսուսի համար։

Մարթան երբ տեսաւ, որ Մարիամը չի գալիս իրան օգնելու, դարձաւ Յիսուսին և ասաց. «Տէր, չէս տեսնում, որ քոյրս ինձ մեռակ է թողել, ասա, որ դայ և ինձ օգնէ»։ Յիսուս պատասխանեց. «Մարթա, Մարթա, դու շատ բաներով ես զբաղւում, քիչն էլ բաւական է։ Դու կարող ես քո քոյր Մարիամից օրինակ վերցնել, նա աւելի լաւ ձևով է պատւում ինձ, նա լսում է իմ քարոզները — ով ինձ ուզում է յարգել, թող իմ խօսքերը լսէ։

Սրանով Յիսուս ուզում է ասել, որ Մարիամի նման լսենք, իսկ Մարթայի պէս աշխատասէր լինենք։

8.

Յ Ո Ի Դ Ա

Յիսուս ունէր 12 աշակերտ. նրանք կոչւում են առաքեալներ։ Սրանցից մինը, որի անունը Յուդա էր, լաւ մարդ չէր, փող շատ էր սիրում։ Մի անգամ սա ծածուկ զնաց Յիսուսի թշնամիների մօտ և ասաց. «Ինձ ինչ կտաք, որ Յիսուսին ձեզ մատնեմ»։ Նրանք էլ երեսուն արծաթ փող խոստացան։

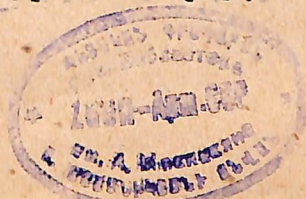
Ձատկի տօնը մօտեցել էր։ Յիսուս տեսաւ, որ Յուդան պիտի մատնէ և իւր մահը մօտենում է, ուզեց մի անգամ էլ իւր բոլոր աշակերտների հետ միասին Ձատկի ընթրիքն ուտել և ճի անգամ էլ ցոյց տալ, թէ որքան սիրում է նրանց։

9.

Ո Տ Ն Ա Լ Ո Ի Ա Յ

Աւագ հինգշաբթի օրը Յիսուս պատուիրեց իւր աշակերտներին, որ մի վերնատան մէջ ընթրիք պատրաստեն։ Երեկոյեան, երբ

29589-67

Յիսուս սեղան հստաւ տասն և երկու աշակերտ-
ների հետ, ասաց. «Սրտով ցանկացայ այս ընթ-
րիքը ձեզ հետ ուտել՝ չարչարուելուցս ա-
ռաջ»: Այս ասելուց յետոյ, Յիսուս ընթրիքից
վեր կացաւ. հանեց վերեւ շորերը. մէջքին
մի դէնջակ կապեց. ջուրն ածեց կոնքի (աւա-
զանի) մէջ և սկսաւ աշակերտների ոտները
լուանալ ու այն դէնջակով սրբել: Ոտները
լուանալուց յետոյ ընթրիքի նստաւ և տխուր
ձայնով ասաց իւր աշակերտներին. «Ձեզանից
մինն այս գիշեր պիտի մատնէ ինձ»: Յիսուս
սրանով վերջին անգամ կամենում էր իրան
մատնող աշակերտին զգուշացնել, բայց ի զուր:
Յուդան այնպէս էր ցոյց տալիս իրան, որպէս
թէ ինքը չէ մատնողը և ոչինչ չգիտէ:

Աշակերտներն այս խօսքի վրայ տրտմե-
ցան և միմեանց երեսին էին նայում, չգի-
տէին թէ ում համար է ասում: Ամեն մէկն
առանձին առանձին տեղից վեր էր կենում և
հարցնում էր. «Տէր, մի՞թէ ես եմ»: Յուդան
էլ հարցրեց. «Մի՞թէ ես եմ վարդապետ»: Յի-
սուս պատասխանեց. «Իո՞ւ ես ասում», յետոյ
աւելացրեց, «գնա՛ ինչ որ անելու ես, շուտով
արա՛: Յուդան երբ տեսաւ, որ իւր մատնու-
թիւնը գիտէ Յիսուս, ամօթից էլ չկարողա-
ցաւ մնալ այնտեղ, վերկացաւ և գնաց Յի-

սուսի թշնամիների մօտ: Արդէն երեկոյ էր
—մթնել էր:

Աւագ հինգշաբթի օրը քահանան եկե-
ղեցում կատարում է ոտնալուալի կարգը և
կարագ իւր է բաժանում:

ՈՏՆԱԼՈՒԱՅԻ ՇԱՐԱԿԱՆ

Այսօր կանգնեցաւ աւագան մկրտութեան
'ի թողութիւն մեղաց մերոց:

Մկրտութեան աւագանն այսօր հաստատուե-
ցաւ մեր մեղքերի թողութեան համար:

Այսօր տէրն մեր լուանայր զոտս ա-
շակերտաց եւ պատուիրէր զայս ասելով:

Այսօր մեր Տէր Յիսուսը լուանում էր իւր աշա-
կերտների ոտները և պատուիրելով ասում էր.

Մի ոմն 'ի ծէնջ, ասէ, եղբայրք, մատ-
նելոց է զիս 'ի մահ եւ որոշի յաշակերտացդ:

«Ձեզանից մէկը, եղբայրներ, ինձ մահուան պի-
տի մատնէ և բաժանուի (հեռանայ) աշակերտներիցդ:

Չայն լուեալ Պետրոսի՝ ակնարկէր առ
Յովհաննէս, հարցանել թէ ով իցէ:

Այս օր լսեց Պետրոսը, նայեց Յովհաննիսին
հարցնելու, թէ ով կարող է լինել զա:

Բանն զոր ասաց Յիսուս, տրամեցոյց զիր զաշակերտսն եւ խոռովեցան ամենեքեան:

Այս խօսքը որ ասաց Յիսուս, իւր աշակերտներին տրամեցրեց և ամենքը շփոթուեցան:

10

Խ Ո Ր Ն Ր Դ Ա Ի Ո Ր Ը Ն Թ Ր Ի Ք

Երբ Յուդան դուրս գնաց, Յիսուս ասաց. «Ձեզ մօտ երկար չեմ կարող մնալ, նոր խըրատ եմ տալիս ձեզ—դուք իրար այնպէս պիտի սիրէք, ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի—սրանով ձեզ կճանաչեն, որ դուք իմ աշակերտներն էք»:

Յիսուս կամեցաւ իւր մահուանից յետոյ մի այնպիսի յիշատակ թողնել, որ երբ ինքն այլ ևս երկրի վրայ չի լինի, իրան միշտ լինեն: Ուստի ընթրիքից յետոյ առաւ բաղարջ հաց. օրհնեց. կտրեց. աշակերտներին բաժանեց և ասաց. «Առէք, կերէք այս է իմ մարմինը»: Յետոյ մաքուր գինին առաւ. գոհացաւ. տուաւ նրանց և ասաց. «Խմեցէք դրանից ամենքդ, սա իմ արիւնն է, որ թափուում է ձեր և շատ ուրիշների մեղքերին թողութիւն տալու համար—ամեն անգամ, երբ խըմէք այս բաժակից, լիչեցէք ինձ»:

Պատարագ: Մենք էլ այժմ ամեն տէրունական և տօն օրերին սուրբ պատարագ ենք մատուցանում. գնում ենք եկեղեցի. քահանային խոստովանում ենք և պատարագից յետոյ ընդունում սուրբ հաղորդը բաղարջ հացի և գինու օրինակով: Սա միւսնայն է, ինչ որ Յիսուս վերնատանը կատարեց:

Պատարագին շատ երգեր են երգում, բայց նրանցից մի քանիսը միայն կսովորենք:

Յամենայնի օրհնեալ ես Տէր, օրհնեմք զքեզ, զովեմք զքեզ, զոհանամք զքէն, Տէր Աստուած մեր:

Ամեն բանի մէջ օրհնուած ես, տէր, օրհնում ենք քեզ (որովհետեւ մեզ համար շատ բարութիւններ ես արել), զովում ենք քեզ (որովհետեւ դու չարչարուեցար և մեզ համար խաղաղութիւն բերիր), դոհանում ենք քեզնից, աղաչում ենք քեզ, մեր Տէր Աստուած:

Միայն սուրբ. միայն տէր. Յիսուս Քրիստոս. ի փառս Աստուծոյ հօր. ամէն:

Մի միայն սուրբը, մի միայն Տէրը, Յիսուս Քրիստոսն է, հայր Աստուծու փառքով, ամէն:

Ամէն, հայր սուրբ, Որդիդ սուրբ, Հո-

գիղ սուրբ: Օրհնութիւնն Հօր եւ որդւոյ եւ սրբոյ Հոգւոյն, այժմ՝ եւ միշտ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ամէն: Սուրբ հայր, սուրբ Որդի, սուրբ Հոգի: Օրհնութիւնը լինի Հօրը, Որդուն և սուրբ Հոգուն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աստուած մեր եւ Տէր մեր երեսեցաւ մեզ, օրհնեալ, եկեալ անուամբ Տեառն:

Մեր Աստուածը, մեր Տէրը երեսեցաւ մեզ՝ Տիրոջ անունով եկողն օրհնեալ լինի:

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան:

Աստուծու անունն օրհնեալ լինի այժմեանից սկսած մինչև յաւիտեանս.

11.

ՅԻՍՈՒՍ ԳԵԹՍԵՄԱՆԻ ՊԱՐՏԻՉՈՒՄ

Հացն օրհնելուց յետոյ Յիսուս իւր աշակերտներէ հետ միասին դուրս եկաւ Երուսաղէմից և բարձրացաւ Զիթենեաց լեռը: Այստեղ Յիսուս ասաց աշակերտներին. «Ինձ պիտի բռնեն, իսկ դուք ամենքդ ել կթողնէք ինձ և կփախչէք»: Աշակերտներն ամենքն ել միաբերան ասացին. «Աւելի շուտով կմեռնենք՝ քան թէ քեզ կթողնենք և կփախչենք»:

Զիթենեաց լեռան կողքին մի պարտէզ կար՝ Գեթսեմանի անունով: Յիսուս այստեղ եկաւ և ասաց իւր աշակերտներին. «Նստեցէք այստեղ. աղօթեցէք. արթուն կացէք, որ փորձութեան մէջ չընկնէք», իսկ ինքը մի փոքր առաջ գնաց. երեսի վրայ ընկաւ և այսպէս էր աղօթում. «Հայր, եթէ կարելի է, այս նեղութիւնը (բաժակը) հեռացրու ինձանից, բայց ոչ թէ այնպէս, ինչպէս ես եմ ցանկանում, այլ ինչպէս դու»: Յիսուս աղօթքից դարձաւ և տեսաւ. որ աշակերտները քնել են և նորից ասաց. «Արթուն կացէք և աղօթեցէք, որ փորձութեան մէջ չընկնէք»: Այս ասաց և դարձեալ գնաց աղօթելու և նոյն խօսքերն էր կրկնում և օգնութիւն էր խնդրում հօրից: Յիսուս դարձաւ և աշակերտներին էլի քնած գտաւ ու ասաց. «Քանի՜ քրնէք, հասաւ ժամը, երբ Յուդան ինձ պիտի մատնէ. վեր կացէ՛ք գնանք, ահա՛ գալիս է նա»:

12.

ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԱՏՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սրանից յետոյ՝ Յուդան բազմաթիւ զինուորներով ներս մտաւ պարտէզ՝ սրբերով և լապտերներով: Եկողները Յիսուսին չէին ճա-

նաչում: Յուդան նշան էր տուել, թէ ումը որ համբուրեմ, նա է, նրան բռնեցէ՛ք»: Մատնիչը մօտեցաւ Յիսուսին. համբուրեց և ասաց. «Բարե վարդապետ»: Յիսուս պատասխանեց. «Յուդա, համբուրելով ես մատնում ինձ»: Այն ժամանակ մօտեցան Յիսուսին, բռնեցին և կապեցին, իսկ աշակերտները թողին և փախան:

13.

ՅԻՍՈՒՍ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԻ ԱՌԱՋ

Յիսուսին կապած տարան քահանայապետի մօտ: Այստեղ ժողոված էին Քրիստոսի թըշնամիները, որ նրա համար մահու պատիժ նշանակեն: Քրիստոս ի հարկէ արդար էր, նա Աստուած էր. բացի լաւութիւնից ոչ մէկին վատութիւն չէր արել, բայց նրա թշնամիներն ուզում էին, որ մեղաւոր դուրս բերեն, որպէսզի կարողանան սպանել, դրա համար սուտ վկաներ պատրաստեցին, որոնք հաստատում էին, թէ Յիսուս Աստուծուն հայհոյել է, ժողովրդին խաբում է և թագաւորի ընդդէմ բաներ է խօսում: Հրէաների օրէնքով, եթէ ցոյց տային, որ մինը Աստուծուն հայհոյել է, այնպիսի մարդը մահու պատիժ էր

ստանում: Այստեղ թքեցին Յիսուսի երեսին. բռնեցով ծեծեցին. ծաղրեցին և մինչև լուսանալը չարչարեցին:

14.

ՅՈՒԴԱՅԻ ՄԱՀԸ

Յուդան երբ տեսաւ, որ իւր մատնուած թիւնով Յիսուսի համար մահու պատիժ նշանակեցին, զղջաց. խիղճը տանջեց իրան. վեր առաւ երեսուն արծաթը. յետ տուաւ քահանայապետներին և ասաց. «Ես մեղք գործեցի, անմեղ արեւն մատնեցի»: Նրանք էլ պատասխանեցին, թէ մեզ ինչ, դո՛ւ գիտես, ինչ ուզում ես, արա՛: Այն ժամանակ Յուդան փողը դէն ձգեց և գնաց խեղդուեց, որովհետեւ քանի յիշում էր Յիսուսի արած լաւութիւնները և իւր վատութիւնը, չգիտէր, թէ ինչ անէր, քուն չունէր, դադար չունէր:

15.

ՅԻՍՈՒՍ ՊԻՂԱՏՈՍԻ ԱՌԱՋ

Հինգշաբթի գիշեր հրէաները Յիսուսի համար մահուան վճիռ նշանակեցին, իսկ ուրբաթ առաւօտեան վաղ՝ կապած տարան Պիլատոս դատաւորի մօտ, որ իրանց վճիռը

հաստատէ, որովհետեւ հրէաները իրաւունք չունէին մահու վճիռ տալու—երկրի մէջ ամենից մեծ դատաւորը Պիղատոսն էր:

Պիղատոսը դուրս եկաւ նրանց մօտ և ասաց. «Ի՞նչ գանգատ ունիք այս մարդու դէմ»: Նրանք պատասխանեցին. «Սա ժողովրդին մոլորեցնում է, ասում է կայսեր հարկ մի տաք և իրան թագաւոր է անուանում»: Այս որ լսեց Պիղատոսը՝ Յիսուսին ներս տարաւ սենեակը, քննեց և տեսաւ, որ բոլորն էլ սուտ է—նախանձում են, որ Յիսուս իրենցից լաւ է քարոզում և իրանց սխալները բռնում է: Պիղատոսը դուրս բերաւ Յիսուսին և յայտնեց ժողովրդին, որ նա արդար է:

Քահանայապետները և ժողովուրդը սկսեցին աղաղակել և ասել. «Եթէ դու մեր վճիռը չես հաստատի, մենք կայսեր գանգատ կանենք»: Պիղատոսը վախեցաւ այս բանից—մէկ որ կայսրից վախենում էր և մէկ էլ չէր ուզում մի մարդու համար երկրի մեծամեծ մարդկանց նեղացնել: Ուստի վեր առաւ ջուր, ձեռները լուաց և ասաց. «Ես Յիսուսին մեղաւոր չեմ գտնում. նրա արեան մէջ իմ ձեռը չեմ թաթախի. դուք գիտէք, տարէք, և խաչեցէք»: Այս բանի վրայ ժողովուրդը սկը-

սեց միաբերան աղաղակել և ասել. «Թող դրա արիւնը մեր և մեր որդւոց գլխին լինի»:

ՇԱՐԱԿԱՆ ՄԱՏՆՈՒԹԵԱՆ

Դիզերին յորում մատնիւր Փրկիչն մեր ի մահ խաչին, ել'ի լեառն Ձիթենեաց՝ աղօթելով զայս ասէր. Հայր, անցոյ յինէն զբաժակս:

Այն գիշեր, երբ մեր Փրկիչը պիտի մատնուէր խաչի վրայ մեռնելու, Ձիթենեաց լեառը բարձրացաւ և աղօթելով այս էր ասում. «Հայր, հեռացրո՛ւ ինձանից այս բաժակը (նեղութիւնը)»:

Իսկ անօրէն աշակերտին թողեալ զգուծ սիրոյ նորա՝ փութայր առ քահանայս եւ ասէր, ինձ զինչ կամիք տալ, զի մատնեցից զվարդապետն:

Իսկ անօրէն աշակերտը մոռանալով Յիսուսի սէրն ու գութը, չտապում էր քահանայապետի մօտ և ասում. «Ի՞նչ կտաք ինձ, որ վարդապետին (Յիսուսին) ձեր ձեռը մատնեմ»:

Ժողովեալ հրէիցն՝ կշռեցին արծաթ ռազում: Առեալ տարան առ Պիղատոս, ասեն. 'ի խաչ հան, 'ի խաչ, զի հայհոյիչ է օրինաց:

Հրէաները հաւաքուեցան, չատ արծաթ կշռեցին, տարան Պիղատոսի մօտ և ասացին. Խաչիր,

խաչիր դրան, որովհետեւ հայհոյում է (չէ հաւանում) մեր օրէնքները»:

16.

ՅԻՍՈՒՍԻ ԽԱՇԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Երբ Յիսուսին խաչելու հրամանն առան հրէաները, ուրբաթ առաւօտ զինուորները վեր առան Յիսուսին և տարան, որ խաչեն: Յիսուս ինքն էր տանում իւր խաչափայտը. նա շատ էր յոգնել, որովհետեւ ամբողջ հինգ-շաբթի գիշեր չէր քնել, ուստի ճանապարհին վայր ընկաւ խաչափայտի տակ:

Երուսաղէմի մօտ մի բլուր կար՝ անունը Գողգոթա: Որոշեցին, որ Յիսուսին այնտեղ խաչեն:

Երբ Գողգոթա հասան, Յիսուսի ձեռները և ոտները փայտի վրայ մեխեցին — խաչեցին: Պիղատոսը խաչի վերեւում մի տախտակ կապնել տուաւ և նրա վրայ գրել տուաւ, թէ Յիսուսի յանցանքն ինչ է և թէ նրան ինչու են պատժում: Տախտակի վրայ գրուած էր — «Յիսուսն ազգովեցի թագաւոր Հրէից»:

Թէև թշնամիները նախանձից խաչել տուին, բայց Յիսուս էլի աղօթում էր նրանց համար և խնդրում էր հայր Աստուծուն, որ նե-

րէ նրանց սխալը: Զինուորները և հրէաները ծաղրում էին Յիսուսին և ասում էին. «Եթէ դու Աստուած ես, եթէ դու հրէաների թագաւորն ես, ինչու չես ազատում քեզ»:

Յիսուսի խաչի մօտ էին կանգնած իւր մայրը և իւր աշակերտ Յովհաննէսը: Յիսուսը ցաւում էր մօր վրայ, ուստի Յովհաննէսին յանձնեց, որ պահէ, պահպանէ իւր մօրը: Այն օրից սկսած՝ Մարիամ Աստուածածինը Յովհաննէսի մօտն էր:

Ժամը տասն և երկուսին երկրի վրայ խաւար իջաւ: Ժամը երեքին՝ ճաշից յետոյ Յիսուս ասաց. «Ծորաւի եմ»: Զինուորներից մինը խղճաց նրան. սպունգը քացախի մէջ թաթախեց և Յիսուսի շրթունքին մօտեցրեց, որ ճաշակէ և ցաւը մեղմէ, որովհետեւ այդ խրմելիքը փոքր ինչ թմրեցնում է:

Սրանից յետոյ Յիսուս բարձր ձայնով ասաց, «Հայր, հոգիս քեզ եմ յանձնում» Այս ասաց, գլուխը խոնարհեց և հոգին աւանդեց:

Այդ միջոցին երկիրը շարժուեց, ժայռերը պատառուեցան և շատ գերեզմաններից արդար մարդիկ յարուժիւն առան: Այս որ տեսան, ամենքը լաց էին լինում և ասում էին. «Ուղիղ որ Յիսուս արդար էր և Աստուծոյ որդի, մենք նրան իզուր խաչեցինք»:

ԽԱՉԵԼ ՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳ

Խաչի քո Քրիստոս երկիրպագանեմք եւ
զսուրբ խաչելութիւնդ քո մեծացուցանեմք.
եւ զսուրբ թաղումդ քո փառաւորեմք:

Քրիստոս, քո խաչին երկրպագութիւն ենք
տալիս և քո սուրբ խաչելութիւնը մեծացնում ենք
(յարգում ենք), իսկ քո սուրբ թաղումը փառաւո-
րում ենք:

Եկայք հաւատացեալք, երկրպագեսցուք
Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, վասնզի եկն ի
ձեռն խաչին իւրոյ շնորհեաց զպարգեւս աշ-
խարհի:

Եկէք, ով հաւատացեալներ, երկրպագութիւն
տանք մեր Քրիստոս Աստուծուն, որովհետեւ նա ե-
կաւ և իւր խաչովն աշխարհիս պարգեներ շնորհեց:

Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հզօր, սուրբ
եւ անմահ, որ խաչեցար վասն մեր, ողոր-
մեա մեզ:

Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր (Աստուած),
սուրբ և անմահ (Աստուած), դու որ մեզ համար
խաչուեցիր, ողորմիր մեզ:

Փառք սուրբ խաչիդ, ալէլուիա.

Խաչելութեանդ, ալէլուիա,

Սրբոյ թաղմանդ, ալէլուիա:

Փառք քո սուրբ խաչին, ալէլուիա, (օրհնեցէք
Աստուծուն), փառք խաչելութեանդ, ալէլուիա,
փառք սուրբ թաղմանդ, ալէլուիա:

Յշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց
եւ ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց:

Քո երեսի լոյսը փայլեց մեզ վրայ (շնորհ
տուիր մեզ) և մեր սիրտն ուրախացրիր:

Պատուով, ցորենով, զինւոյ եւ ձիւթով
իւրեանց լցուցեր զնոսա:

Ինչպէս ցորենի, զինու և ձիւթով առատութեան
ժամանակը (տարիները):

17.

ԹԱՂՈՒՄՆ

Ուրբաթ երեկոյեան Յիսուս մեռաւ: Միւս
օրը՝ շաբաթ էր և հրէաների Չատիկն էր —
եթէ Յիսուսին խաչի վրայ տեսնէին, հան-
գիստ սրտով հաց չէին ուտի, դրա համար էլ
զնացին Պիղատոսի մօտ և խնդրեցին, որ ի-
րաւունք տայ Յիսուսի մարմինը խաչի վրայից
վերցնելու: Պիղատոսը երբ իմացաւ, որ Յի-
սուս մեռել է, իրաւունք տուաւ:

Զինուորներից մինը կամեցաւ ճիշտ իմա-
նալ Յիսուսի մահը, վեր առաւ գեղարդը ծա-
կեց կողը, որտեղից արիւն և ջուր բղխեց:

Մրանից յետոյ մի իշխան մարդ եկաւ,
անունը Յովսէփ, որ Յիսուսի ծածուկ աշա-
կերտն էր և Պիղատոսից խնդրեց, որ Յիսու-

սի մարմինն իրան տան: Մի ուրիշ աշակերտ էլ՝ Նիկողիմոս անուշով, եկաւ և բերաւ անուշահոտ խնկեր: Սրանցով օծեցին Յիսուսի մարմինը. կտաւով պատեցին և թաղեցին:

Այնտեղ՝ ուր Յիսուսին թաղեցին, մի պարտէզ կար, պարտիզումն էլ մի նոր փորած գերեզման: Ահա այստեղ գրին Յիսուսի մարմինը՝ մի մեծ քար էլ գլորեցին դրանը և գնացին:

18.

Յ Ի Ս Ո Ւ Ս Ի Յ Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Շաբաթ օրը հրէաները ոչ մի բանի ձեռք չեն տալիս, սրա համար էլ այդ օրը ոչ ոք չգնաց Յիսուսի գերեզմանը տեսնելու: Բայց երբ շաբաթն անցաւ, կիւրակէ առաւօտը վաղ, դեռ արեւը դուրս չէր եկել՝ Մարիամ Մակլթի ղենացին և ուրիշ կանայք զանազան տեսաւ անուշահոտ խնկեր պատրաստեցին և եկաւ, որ Քրիստոսի մարմինն օծեն:

Կանայքը ճանապարհին ասում էին միմեանց. «Ով կգլորէ մեզ համար գերեզմանի բեւոյնի մեծ քարը»: Բայց երբ մօտեցան, տեսան որ քարը դէն էր ձգած գերեզմանի բերանից: Կանանցից մինը վազեց աշակերտների մօտ իմաց տալու այս բանը, իսկ միւսները

գերեզմանը մտան և տեսան, որ մի երիտասարդ հրեշտակ նստած է գերեզմանի աջ կողմում՝ սպիտակ շորերով: Կանայքը վախեցան: Հրեշտակն ասաց նրանց. «Մի վախենաք, գիտեմ, դուք խաչուած Յիսուսին էք որոնում, բայց ինչու էք կենդանին մեռելների մէջ փնտռում: Նա այստեղ չէ, յարութիւն առաւ: Գնացէք, ասացէք նրա աշակերտներին, որ Յիսուս նրանցից առաջ կգնայ Գալիլիա, դուք այնտեղ կգտնէք նրան, ինչպէս որ ինքն առաջուց ասել է»:

Յ Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Շ Ա Ր Ա Կ Ա Ն

Յարեաւ Բրիստոս ի մեռելոց, ալէլուիա, Շկայք ժողովուրդ, երգեցէք տեսան, ալէլուիա:

Քրիստոս ի մեռելոց յարութիւն առաւ, ալէլուիա, եկէք ժողովուրդ, Տիրոջ համար երգ ասացէք, ալէլուիա:

Յարուցելոյն ի մեռելոց, ալէլուիա, Որ զաշխարհս լուսաւորեաց, ալէլուիա: Ի մեռելոց յարութիւն առնողին, ալէլուիա: Օրհնենք այն Աստուածը, որ լուսաւորեց մեր աշխարհը:

Խաչի քո Բրիստոս երկրպագանեմք եւ
զսուրբ Թաղումդ քո մեծացուցանեմք, եւ
զսուրբ յարութիւնդ քո փառաւորեմք...

Փառք սուրբ խաչիդ, ալէլուիա,
Սրբոյ Թաղմանդ, ալէլուիա,
Սուրբ յարութեանդ, ալէլուիա:

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս.

Բրիստոս յարեալ'ի մեռելոց. մահուամբ
զմահ կոխեաց եւ յարութեամբն իւրով մեզ
զկեանս պարգեւեաց, նմա փառք յաւիտեանս
ամէն:

Քրիստոս ի մեռելոց յարութիւն առաւ. (իւր)
մահով յաղթեց մահուան, իսկ յարութիւնով մեզ
կեանք պարգեւեց. նրան փառք լինի յաւիտեանս.
ամէն:

Փառք քեզ տէր Աստուած մեր:

Փառք քեզ, մեր տէր Աստուած

Հայր մեր, որ յերկինս նս. սուրբ եղի-
ցի անուն քո. եկեացէ արքայութիւն քո. ե-
ղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի.
զհաց մեր հանապարզորդ տուր մեզ այսօր.

եւ Թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք
Թողումք մերոց պարտապանաց եւ մի' տա-
նիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեալ՝ զմեզ
ի չարէ. զի քո է արքայութիւն եւ զօրու-
թիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Մեր հայր, որ երկնքումն ես. քո անունը սուրբ
լինի. քո Թագաւորութիւնը գայ. քո կամքը լինի
ինչպէս երկնքումը, նոյնպէս էլ երկրի վրայ. մեր
ամենօրեայ հացը տո՛ւր մեզ այսօր. մեր պարտքը
Թող մեզ, ինչպէս որ մենք էլ մեր պարտապանե-
րին ենք Թողնում. մի՛ ձգիր մեզ փորձանքի մէջ,
այլ չարիցն ազատիր, որովհետեւ Թագաւորութիւնը,
զօրութիւնը և փառքը քոնն է յաւիտեանս. ամէն:

Յ Ա Ն Կ

§	Երես.
1. Աստուած կանչում է Աբրահամին . . .	5.
2. Աստուած յիշում է իւր խոստումը . . .	6.
3. Աւետումն Քրիստոսի.	6.
4. Քրիստոսի ծնունդը	8.
5. Տասն և երկու տարեկան Յիսուսը զը- նում է տաճար	11.
6. Յիսուսի մկրտութիւնը	13.
7. Մարիամ և Մարթա.	15.
8. Յուդա	17.
9. Ունալուայ	17.
10. Խորհրդաւոր ընթերց.	20.
11. Յիսուս Գեթսեմանի պարտիզում.	22.
12. Յիսուսի մատնութիւնը	23.
13. Յիսուս քահանայապետի առաջ.	24.
14. Յուդայի մահը.	25.
15. Յիսուս Պիղատոսի առաջ	25.
16. Յիսուսի խաչելութիւնը	28.
17. Թաղումն.	31.
18. Յիսուսի յարութիւնը	32.

1	Աստուած կանչում է Աբրահամին . . .	5.
2	Աստուած յիշում է իւր խոստումը . . .	6.
3	Աւետումն Քրիստոսի.	6.
4	Քրիստոսի ծնունդը	8.
5	Տասն և երկու տարեկան Յիսուսը զը- նում է տաճար	11.
6	Յիսուսի մկրտութիւնը	13.
7	Մարիամ և Մարթա.	15.
8	Յուդա	17.
9	Ունալուայ	17.
10	Խորհրդաւոր ընթերց.	20.
11	Յիսուս Գեթսեմանի պարտիզում.	22.
12	Յիսուսի մատնութիւնը	23.
13	Յիսուս քահանայապետի առաջ.	24.
14	Յուդայի մահը.	25.
15	Յիսուս Պիղատոսի առաջ	25.
16	Յիսուսի խաչելութիւնը	28.
17	Թաղումն.	31.
18	Յիսուսի յարութիւնը	32.

Իմ աշխատութիւններն ստանալ ցանկացողները կա-
րող են դիմել՝ 1) Тифлисть: армянскому свящ. Сааку
Саакянцъ, 2) Կենդրոնական գրալաճառանոց:

Ս Տ Ո Ր Ի Ն Շ Ր Զ Ա Ն

ՈՒՍՈՒՑՉԱՅ ՀԱՄԱՐ

	Ռ.	Կ.
1. Դասագիրք կրօնի հին-ուխտ . .	1	75
2. Դասագիրք կրօնի նոր-ուխտ . .	2	5
3. Մի քանի խօսք հայ կրօնուսույցներին	—	10

ԱՇԱԿԵՐՏԱՅ ՀԱՄԱՐ

4. Սրբազան պատմիւթիւն հին ուխտի
դ. տիպ V տարի	—	40
5. Սրբազան պատմիւթիւն նոր-ուխտի
բ. տիպ IV տարի	—	40
6. Դասատետր կրօնի դ. տիպ III տարի	—	30
7. Դասատետր կրօնի ե. տիպ II տարի	—	20
8. Դասատետր կրօնի գ. տիպ I տարի	—	15

Ինչ դիմող և կանխիկ վճարողները կստանան 20%
դիջումն: Ճանապարհածախսն ինչ վրայ չէ:

406 002 6810

2013

<< Ազգային գրադարան

NL0026810

